

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — Za **inzerate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste.

Velja do konca leta 1 goldinar. — **Denar** naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Občinske volitve v Vojniku.

Kako malo se še zavedajo Slovenci svoje narodnosti in svojih pravic in kako lahko postanejo orožje tujcu in nemškutarju, pokazale so zopet zadnje občinske volitve v Vojniku.

Človek bi ne verjel, da je mogoče, v trgu, ki obstoji, rekel bi skoraj popolnoma iz samih Slovencev — med katerimi je le nekaj poturic in uskokov — da imajo krmilo v rokah naši nasprotniki, ki pri vsaki priliki delajo na to, kako škoditi narodnemu življu in požrtvovalnim, delavnim narodnjakom.

Marsikateri pošten mož, ki je od dal po sladkem prigovarjanju, žuganju in nestrpni sili svoj glas za nasprotnike, se morda že danes praska za ušesi, ker uvideva, da vender le ni vse jedno, kdo da gospodari njemu, in občinskemu imetju. Da ni jednako, če je v občinskem zastopu brat po krvi in duhu, s katerim lahko vsak dan, če treba po domače občuje in mu potoži svoje težave in ga prosi dobrega sveta, ali pa ohol nemškutar, ki ga pozna le ob času volitve, sicer pa ima zanj zamehljivi izraz „windišer“.

Srce mora boleti vsakega, ki ljubi svojo domovino in svoj rod, ob taki priliki, ko vidi, kako ravno oni, ki je še pred kratkim tožil, kaka krivica se mu godi glede narodnosti, stopa na volišče, da izda svoje brate in si iznova plete bič, ki bode padal po Slovencih in morda zadel tudi ravno njega. Takim ljudem je težko pomoči.

Vendar nas navdaja tolažilna misel, da narodna ideja, če tudi počasi, vender le napreduje in da mora priti čas, ko vse prigovarjanje nasprotnikov, naših sovražnikov in njih še tako sladke besede ne bodo izdale nič ter bode mož pri možu stal kakor skala za sveto stvar naroda.

Porogujejo se sedaj nemškutarji, veseleč se svoje zmage nad zapeljanim narodom in njih celjski listič vdriha po poštenih in delavnih možeh, kakor da bi bili največji grešniki in hudo delci, le zaradi tega, ker so se upali odkriti ljudstvu pomen volitev in jim razjasniti razloček pravega Slovenca, ki je ponosen na svoj jezik in svoj rod ter onih, ki slovenščino le takrat rabijo, kadar gre za njih gmotne koristi, sicer pa škilijo čez mejo tje v „nemški rajh“ ter jim Slovenec že preseda, če slišijo o njem.

Zakaj da nemškutarji toliko delujejo na to, da ohranijo, dokler le najdalj moč svoje postojanke med Slovenci in zakaj da tako brezobzirno vsiljujejo nemščino Slovincem, govorili bodemo v jedni prihodnjih številki, ker nam danes nedostaje prostora obširneje razpravljati to važno zadevo. Izrekamo le željo: Slovenci! vi poštene rod, vi ki ljubite svojo slovensko domovino in mogočno Avstrijo ne pozabite nikdar in nikoli spodbujati svoje manj zavedne sobrate, da jih je rodila slovenska mati in da ni vse jedno, kdo stoji njim na čelu.

Celjske novice.

(Zvezi slovenskih posojilnic) zopet priporočajo naši časniki, da bi postala ona skupna denarna zadruga za vse slovenske posojilnice, ali pa da bi se v Ljubljani s pomočjo ljubljanske mestne hranilnice in močnejših posojilnic osnovala skupna denarna zadruga, ki bi manjšim pomagala. Tako skupno denarno zadrugo imajo že nemške posojilnice na Češkem.

(V okrajnem glavarstvu Celje) nahaja se 22.122 hiš, 27.045 strank ali družin s 128.564 osebami, in sicer: a) sodnijski okraj Celje ima 6588 hiš, 37.110 ljudi, b) sodnijski okraj Vransko 1855 hiš, 10.353 ljudi, c) sodnijski okraj Konjice 3945 hiš, 22.503 osebe, d) sodnijski okraj Šmarje 3890 hiš, 18.694 oseb, e) sodnijski okraj Gornjigrad 2378 hiš, 15.352 oseb, f) sodnijski okraj Laško 2466 hiš, 24.642 ljudi.

(Trgovina s slovenskimi knjigami) je še kaj v slabih rokah. Prijatelj iz Ptujja mi je pravil, da je naročil pri K. v N. za 80 gold. slovenskih knjig, a je bil kaj slabo postrežen. Tudi o ljubljanskih knjigarjih smo slišali, da slabo naročnikom postrežejo in da na slovenska naročila prav pogostoma nemško odgovarjajo. Neka učiteljska knjižnica bi rada imela vsako novo slovensko knjigo, ko bi bil knjigar, ki bi jej postregel.

(Okrajna bolnišna blagajnica v Celji) ima namen preskrbeti one delavce, kateri v svoji službi zbolijo; več tisoč goldinarjev plačujejo v blagajno zavarovani delavci in njihovi gospodarji iz sodnijskih okrajev Celje, Gornjigrad in Vransko. Naečelnništvo razpisalo je te dni volitve za ta zastop in sicer bi naj volili delavci vseh treh okrajev 40 delegatov in gospodarji vseh treh okrajev 26 zastopnikov. Dosedanje naečelnništvo je pa v nemškutarskih rokah in s tem je tudi povedano, kako so se te volitve razpisale. Delavci vseh treh okrajev in ravno tako njihovi gospodarji morali bi priti nedeljo 10. majnika popoldne k volitvam v Celje! Namen je očividno. Sedanjí zastop blagajnice hotel je s to zvižajo doseči, da bi se delavci in gospodarji iz oddaljenih občin in okrajev volitve ne udeležili in da bi na ta način peščica zavarovanih v celjskem mestu, ta zavod ohranila nemškutarjem — v njihovo večjo slavo. To je očividna krivica; kajti celjski delavci imajo večinoma svoje lastne združne blagajnice in jim pri okrajni blagajnici toraj ne gre odločilen glas. Postava pa tudi posebno ukazuje, da se morajo volitve razpisati po posameznih občinah in

le gospodarji naj volijo po okrajih (§ 29. statutov). Zarad te nepostavnosti so se morale na pritožbo volitve ustaviti. V vseh treh okrajih pa se odločno pričakuje, da bodo prihodnje volitve postavno razpisane ter tudi zastopniki delavcev in gospodarjev po številu zastopanih pravilno razdeljeni.

(Kako se nabirajo podpisi za nemško župnijo v Celji.) Od mnogih pritožb, ki so nam došle, glede nabiranja podpisov, objavimo za sedaj le jedno, ker nam primanjkuje prostora. Vendar se že iz te lahko razvidi, koliko vrednosti imajo oni podpisi. — Pritoževati se je prišel sodnijski sluga, (ta nas je pooblastil, da ga če treba objavimo), ko ni bilo njega doma, prišla je k njegovi ženi poprejšnjega mestnega stražmeštra soproga g. Krell, ter jo jela nagovarjati, da podpiše prošnjo za ustanovitev neke nemške župnije, kje, ni povedala. Žena se brani, a gospa le sili in sili ter zagotavlja, da to tako ni nič in da ne bode tudi nič stalo. Nazadnje jo omeči, da podpiše. Na to pa zvita gospa pritiska naj podpiše še moža, žena nič napačnega slutivša, stori tudi to. A dovolj ni bilo; gospa povprašuje, če nima morda kakenga otroka in ko ji žena potrdi, zahteva naj podpiše še tega, kar se tudi zgodi. Pa premeteni gospej še ni zadostovalo, skuša poizvedeti, če morda nima kakenga dijaka na stanovanji. Odkritosrčna ženka pove ji, da ima jednega, ki pa bode kmalo zapustil Celje. A tudi ta je prav prišel in podpisati ga je morala. — Ko pride možu razloži mu žena, kaj da je danes podpisovala in kako. Seveda možu to ni bilo všeč in ko je on raztolmačil ženi zadevo, hudovala se je tudi ta nad premeteno gospo Krellovo, a gospa imela je podpise in se ni brigala za preklic. Komentara ni treba.

(Celjski nemški list) svari Nemce pred socializmom v dolgem pa praznem članku. Iz maloštevilnih dobrih misli posneti je to, da Nemci od nekdaj že radi rogovilijo in da so v Trbovljah, Zagorji in drugje oni vodili „štrajk“ delavcev, ker so Slovenci bolj mirnega, resnega značaja. Zanimiv pa je konec tega članka. Tam se namreč čita črno na belem, da se nemški nacionalci — to so najhujši ali najmanj pristni Nemci — ne smejo zanašati na nemške delavce, ker so ti vedno pripravljeni zediniti in bratiti se tudi s Slovenci. To priznanje mora nas veseliti, kedar bodo namreč celjski nemškutarji postali toliko pametni, kot so nemški delavci ter sprevideali, da je

za življenje v slovenskih krajih delo in previdna razdelitev dela bolj potrebno, kot brezvspešno hujskanje proti vsemu, kar je slovenskega, takrat bodo tudi v Celji nastali boljši časi. Želimo, da bi kolovodje celjskih nemškutarjev kmalo srečala pamet pravih nemških delavcev — mestu Celji v prid! —

(Poštnim nadoskrbnikom) imenovan je bil vodja celjske pošte g. doktor Dominik Sartori. Rakušev list ga v zvezde kuje, le želimo, da bi bil tudi nasproti Slovencem res tako pravičen.

(Poštni voz c. kr. pošte na Dobrni) bil je dne prvega maja nakičen poleg zelenja tudi s pruskimi črno-rudeče-žoltimi zastavami. Ker je to izzivanje in tudi sramčenje naše mile domovine in mogočne Avstrije, dovoljujemo si vprašanje: Ve li poštari dobrnski, da živi na Štajerskem in v Avstriji in da je naša državna barva črno-žolta? Ve li, da s tem izzivlje pošteno slovensko ljudstvo, ki ljubi svojo domovino, in ne pusti, da bi kdorkoli na tak način kazal svoje prusko mišljenje? Ve li, da voz, ki ima napis c. kr. pošta, pač ni uporabljati za demonstracijo proti onemu, ki mu daje kruh? — Toliko za danes, na željo več udanih Avstrijcev, brez razločka narodnosti.

(Železnica Celje-Velenje.) Prijatelj, ki je dobro podučen o razmerah na Spodnje Štajerskem piše nam: Ker bode gorej imenovana železnica tekla samo po slovenskih tleh Savinjske in Šaleške doline železi bi bilo, da se naši zastopniki na merodajnem mestu potegnejo za to, da bode uradovanje na postajah tudi slovensko, ker se s tem ljudstvo varuje dostikrat škode in zamude časa. Ravno tako naj bi se ob pravem času pobrinili, da bodo napisi pri postajah slovensko-nemški. — Mi se pridružujemo tej želji z nado, da bodo gospodje poslanci gotovo storili svojo dolžnost in tako ustregli res opravičeni želji naroda.

(Samomor.) V torek 12. t. m. opoldne ustretil se je dvakrat v prsi in se potem še obesil tukajšnji krznar Jože Jellenz (Jelenc). Mož bil je še le 35 let starin oče peterih otrok. Kaj ga je pripravilo do tega nam ni znano, ker se mnogo in raznovrstno pripoveduje. Živel je v dobrem gmotnem stanju in bil tudi z rodbino v lepem soglasju. Politično je bil hud sovražnik Slovencev, dasiravno sam slovenske krvi. Od časa „Sokolske slavnosti v Celji“ ostal je marsikateremu narodnjaku v ne baš dobrem spominu. Bil je tudi mestni odbornik. — Rajni g. Golob v Šoštanji bil je njegov

bratranec. Njegova smrt bila je tudi jako nagla in žalostna.

(Utopil se je) Anton Končan, sluga pri c. kr. davkariji v Celji. Mož je rad večkrat pogledal pregloboko v kozarec, kar je bilo tudi zadnjo nedeljo, in se ne ve, je li zašel v Savinjo ali pa z namenom skočil v njo. Bil je v najbolji moški dobi in oče treh otrok.

Spodnje-štajerske novice.

(Iz minoritskega reda.) Dne 14. in 15. aprila je bila na Dunaji „Congregatio intermedia“ avstrijsko-štajerske minoritske pokrajine.

(Premembe pri duhovščini.) Č. g. J. Dekort, kaplan v Brežicah, je predstavljen k sv. Juriju na Taboru. Na njegovo mesto pride č. g. J. Mešiček iz Šmartna na Paki. Začasno stopiv pokojradi bolehnosti č. gosp. J. Tomažin pri sv. Juriju na Taboru.

(Premembe pri uradnikih.) Gg. J. Papež in I. Kriehuber, politiška uradnika v Brežicah, sta premeščena, prvi v Ptuj, drugi v Celje. Okrajni komisarji gg. Zupančič pl. Haberkorn pride v Brežice, Buvar pl. Katelest v Ptuj, dr. H. pl. Kron v Maribor, praktikant vit. Rajner v Brežice, L. baron Lazarini v Ljutomer.

(Častni občan.) Č. g. o. Škender Sovič, župnik pri sv. Trojici v Halozah, je obhajal v nedeljo, dne 3. maja svojo 70letnico in so ga zato vse občine njegove župnije imenovale za svojega častnega občana.

(Volilni shod) je imel dr. Dečko, dež. poslanec, 10. maja v Ljutomeru.

(Sadjerejsko društvo v Sv. Juriji) je k svojemu občnemu zborovanju povabilo vsa društva te stroke po Spod. Štajerji, od teh so svojo udeležbo po zastopnikih nekatera že naznanila n. pr. Sadjerejsko društvo za šoštanjski okraj, gotaveljsko društvo „Kmetovalec“; sosednjim županstvom pa je omenjeno društvo poslalo to le vabilo. Slavno županstvo! Na binkoštni ponedeljek, 18. dan majnika, popoldne ob polu 3. uri bode podpisano društvo zborovalo; g. K. Valentinič, nadučitelj na Laškem bode pa podučeval in dejanjsko kazal, kako odraslo drevo gojiti, da bode vspevalo. K temu zborovanju in poduku prijazno vabimo posestnike in posebno odrasle fante, kateri se zanimajo za sadjarstvo. Slavno županstvo pa vljudno prosimo, da to vabilo pred cerkvijo razgласi. Cesarjevič-Rudolfovo sadjerejsko društvo v Sv. Juriji 10. maja 1891.

(**Iz Šmarija pri Jelšah**) bode odšel sedanji odvetnik in se potem ondi naroden mož naselil, kar tudi Šmarijčanje žele.

(**V Kozjem**) so pri volitvah v okrajni zastop izvoljeni Slovenci, kar je edino prav, ker tukaj sami Slovenci stanujejo.

(**V Rajhenburgu**) je v nedeljo, 3. maja zborovala kmetijska podružnica sevniška.

(**V Mariboru**) so osnovali društvo v podporo kaznjencev, katere iz ječe odpuste.

(**Savinjska posojilnica**) v Žavcu je imela lani 237.398 gld. 12 kr. prometa, 1719 goldinarjev 23 kr. čistega dobička in 11.880 gold. 06 kr. prihranjene zaloge.

(**Na Vranskem**) se je ustanovila nova posojilnica. Načelnik jej je g. S. Oset.

(**Darila za sadjerejo.**) Štajerska c. kr. kmetijska družba je priznala gg. Fr. Vabiču, učitelju na Runči in Jožefu Cizeljnu, učitelju v Lembahu, darilo 20 gold. za nju prizadevanje, da se povzdigne sadjereja in gospodarstvo v obče na kmetih.

(**Na kmetijski šoli v Grotenhofu**) pri Gradci je razpisanih 10 brezplačnih mest za sinove štajerskih gospodarjev. Prošnje se morajo do 15. julija osebno izročiti šolskemu ravnatelju.

(**Na vinorejski šoli v Mariboru**) bode od 1. do 6. junija poduk, kako se trte, zlasti zelene, cepijo in po letu gleštajo. K temu poduku so vabljeni posebno vin-carji, ki utegnejo dobiti po 1 gold. podpore na dan.

(**300 delavcev**) je bila delavnica južne železnice v Mariboru odpustila, ker niso hoteli 1. maja delati.

(**Šolske novice.**) Šola v Runčah pri Ormoži se bode razširila na 2, ona v Čadramu pri Konjicah pa na 4 razrede. Učiteljica Barbika Höchtl v Ljutomeru je dobila službo v Vetrinji na Koroškem.

(**V Grobelnem**) nad Št. Jurijem bode južna železnica napravila postajico, kar bode za Šmarije zelo ugodno.

(**Narodnih legend**) za slovensko mladino 3. zvezek je izdal vrl učitelj Kosi v Središči; cena le 16 kr.

(**Vremenske opazovalne postaje**) so bile l. 1889. in morebiti še tudi lani v sledečih krajih na Spodnjem Štajerskem: v Rogatci, na Laškem, v Radgoni in Mariboru. V Rogatci in na Laškem se ni celo leto opazovalo; v Radgoni in Mariboru je bil l. 1889. mesec juni najtoplejši — čez 20° toplote.

(**Na Cvenu**) pri Ljutomeru se je ustanovilo novo „Bralno društvo“.

(**Za rokodelce.**) Obrtnijsko-trgovinska zbornica v Gradcu je na neko vprašanje odgovorila, da mizar, ki je sam izdelal okvir

za okno ali za kakšno podobo, nima pravice vlagati tudi steklene šipe. Ista zbornica je v neki pravdi izrekla, da štacunar, ki prodaja raznovrstno blago, slobodno sicer za okvir prireže steklo, toda v okvir vlagati šipe ne sme. Dalje klobučar sme prodajati obutje, ki je pripravljeno iz klobučine, a nikakor ne obutja, če je isto dal prevleči.

(**Za gluhoneme**) razpisano je 21 stipendij, katere lahko dobijo gluhomutasti otroci, da se zamorejo v Gradci učiti v branji, pisanji in drugih šolskih naukih. Zahteva se starost 6 do 12 let. Kdor ima takega otroka, naj prošnjo odpošlje deželnemu odboru.

(**Dete ponesrečilo.**) Marija Herbst v Ilijaševcih blizu Ljutomera je v „zibači“ pustila svoje jednoletno dete; to je iz zibeli splezalo na „ladico“ ali škrinjo, z iste padlo, in na tleh našlo smrt.

(**Bela zastava.**) V ječi c. kr. okr. sod-nije v Marenbergu ni bilo od dne 26. aprila naprej več dni nobenega jetnika.

(**Nemška „Tagespost“**) želi si za Spodnještajersko notarje — Nemce(?) ter toži, da se bodo nemški notarji čisto izpodrinili iz naših krajev. Nam se to zdi čisto opravičeno. Nemški(?) notarji našega ljudstva dostikrat še ne razumejo; kujejo in krpajo v nemškem jeziku seveda pogodbe in pisma, katera niso vedno po volji pogodnikov sestavljena. Iz takih pisem izvira največ dragih pravn. — Slovenec, ki se je naučil brati in pisati v svojem domačem jeziku, pa mora potem doma hraniti pisma, pobotnice itd. v tujem njemu nerazumljivem jeziku. Res, da se mora včasih opravičeno vprašati, zakaj je prav za prav hodil v šolo. Uradnikov in zlasti notarjev, ki na ta način skrb le zase, in ne gledajo na duševni napredek našega ljudstva, naj nas Bog obvaruje. Po 5 do 10 let in še več so nastavljeni v slovenskih naših krajih in še toliko veselja in ljubezni ne pokažejo do slovenskega naroda, da bi se popolnoma privadili našemu jeziku. — Ostanajo trdovratni nemškutarji in potem še tožijo, da jih ne maramo! Slovenci pa zahtevajmo še naprej vsakokrat pri vseh uradih in zlasti pri notarjih pisma v slovenskem jeziku sestavljena! Tako se bodemo sami rešili pred notarji — nemškutarji!

Druge slovenske novice.

(**V Trstu**) bode „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ imela v soboto pred binško veliko besedo, drugi dan pa mašo in svoje zborovanje s skupnim obedom. Prihodnjič poročamo, kako

se je vrlim slovenskim šolnikom, ki zborujejo zdaj prvič v Trstu, stvar obnesla.

(V Krškem) se je v nedeljo, 10. t. m. po preč. dekanu dr. Strbencu blagoslovila nova cerkev sv. Križa (prej sv. Florijana) na pokopališču, darilo gospe Hočvarjeve, velike dobrotnice krškega mesta. Ondi — tako se nam poroča — je vse polno hroščev; učitelji priporočujejo otrokom, da bi jih pridno lovili, in dajejo male nagrade za nabrane hrôšče; občina Krška pa plačuje po 30 kr. za „stari mernik“ hroščev.

(Zagorski Sokol) bode binkoštno nedeljo blagoslovil svojo zastavo. Ta dan se veliko gostov v Zagorje pričakuje.

(V Zagorji) se je osnovalo tudi bralno društvo.

(Dolenjsko pevsko društvo) v Novem mestu bode zborovalo o binkoštih v Mokronogu.

(Na Trsat) je romalo v nedeljo 15.000 romarjev, med njimi 500 Štajercev.

(Kmetijske podpore.) Kranjski deželni odbor je dovolil 500 gold., da kmetijska družba nakupi kmetijskega orodja, ki naj se podružnicam razdeli. 300 gold. je dal isti odbor za pospeh svinjereje in 200 gold. za podporo drevesnic pri podružnicah v Mokronogu in Grahovem.

(V Žužemberku na Kranjskem se je osnovala nova posojilnica.

(Na Kranjskem) se je bati, da bodo pri prihodnji deželno-zborski volitvi za mesto pokojnega deželnega glavarja Poklukarja Slovenci zopet needini, kar naj bi mirnejši in pametnejši domoljubi prepričati skušali.

(Družba sv. Cirila in Metoda), ki podpira slovenske šole, kjer občine tega ne store, dobi jako veliko podpore iz litijskega okraja. Slava ondotnim narodnjakom! Naj bi jih obilo posnemalo!

(Na Koroškem) so zopet odprli novo slovensko posojilnico in hranilnico, namreč v Velikovci. Prav je; Slovenci si moramo sami pomagati.

(V Celovci) je zborovalo 13. t. m. gospodarsko in politično društvo. Koroški Slovenci žele, da bi njih izvrstni list „Mir“ tednik postal.

(Slovenec) so v Celovci letos kaj malo našteali; tako se bahajo naši nasprotniki; kako so pa tudi Slovence šteli?!

(„Svoji k svojim“) je geslo Slovenec v Trstu in Gorici. Ondi slovenska časnika: „Edinost“ in „Soča“ kar sama od sebe priporočujeta svojim čitateljem slovenske trgovce in obrtnike. Tako naj delajo tudi štajerski Slovenci; naj ne pod-

pirajo s svojimi novci tistih ljudi, ki so nam sovražni, ki volijo le nasprotnike in ne govore radi našega jezika, marveč se nam in slovenščini naši le posmehujejo.

(Muzejsko starinsko društvo) v Ljubljani izdalo je letos prvič svoja pravila in tudi eno tretjino svojih izvestij (letnih poročil) v slovenskem jeziku. V teh knjigah je veliko lepe in učene tvarine.

(V Gorici) terjajo Slovenci za svoje otroke slovenske šole, a ondotni Lahi so za slovenske pravice tako gluhi, kakor mariborski in celjski Nemci.

(V Istri) zabavljajo lahonski listi domoljubnim slovanskim duhovnikom, in se pritožujejo, da si italijanski mladeniči ne izbirajo duhovenskega poklica. Ali so smešni in čudni ti lahoni! Spoštujte duhovnike, kakor mi Slovenci, potlej bodo tudi vaši sinovi raje šli v duhovensko semenišče.

(Trst in Reka) ste bili dozdej slobodni luki in njuni prebivalci so razno inozemsko blago kupovali brez carine ali colnine. Zdaj se je to odpravilo. Vsled nove naredbe bode pa zadelo tržaško okolico veliko breme pri užitninskem davku, in zastopniki okoličanov so radi tega po posebnih poslancih prosili pomoči pri Njegovem Veličanstvu.

Na Goriškem se je v Prvačini ustanovil „Sokol“. Na Brežini, kjer imajo precej časa že svojo posojilnico, ustanovilo se je tudi bralno društvo.

(Narobe svet.) Če ovce pastirja ne razumejo, je že napačno. „Mir“ piše iz slovenske župnije Ukve na Koroškem: „V cerkvi so nam mil. g. knezoškof dali nekaj naukov, pa le po nemško, kar ni vsak razumel.“ Ubogi Slovenci! Naj se mu že maša bere po latinski, ali pridiga naj se vsaj po slovensko!

Druge avstrijske novice.

(V Gradci) bode 2. do 4. junija katoliški shod, katerega se bodo morebiti tudi nekateri spodnje-štajerski Slovenci udeležili. Konservativni Nemci so nam pravičnejši od liberalnih.

(Pravičnejši državni volilni red) so predlagali nekateri poslanci na Dunaji zlasti, da bi kmetje naravnost volili. To bi bilo res želeti. Slovenecv spodnje-štajerskih je skoro pol milijona, pa smo komaj 3 poslance na Dunaj poslali; kranjskih Nemcev pa še deseti del ni, pa imajo 2 zastopnika v državnem zboru.

(V državnem zboru) na Dunaji se je potegnil slovenski poslanec Šuklje za to, da se v odgovoru na presvetlega cesarja poudarja enakopravnost vseh avstrij-

skih narodov, katero naj bi vlada že vendar enkrat izpeljala. Zoper to pravično stvar so bili liberalni Nemci in Poljaki, tisti čudni Slovani, kateri za druge Slované nič kaj ne marajo. Poslanec Šuklje je tudi poudarjal, da bi se morali le slovenščine zmožni uradniki pri sodnijah na Slovenskem nastavljeni, in da bi tudi višja sodišča na slovenske tožbe morala v slovenskem jeziku odgovarjati. Zastran odgovora presv. cesarju so bili poslanci zelo različnih misli. Radi tega je bila zbornica enoglasno sklenila, mesto odgovora pokloniti se osebno presvetlemu vladarju, zahvaliti se mu za nagovor in ponoviti zvestobo. Volitev istrskega lahonskega državnega poslanca, ki je bil nepostavno izvoljen, bode ovržena skoro gotovo.

(Dunaj) je vsled nove postave velikansko mesto; združil se je z vsemi kraji v okolici, ki so bili sami že velika mesta, in šteje nekako toliko ljudi zdaj, kolikor je nas Slovencev, t. j. blizo eden in pol milijona. Dunaj ima zdaj nov mestni zastop z županom vred.

(Naša avstrijska vlada) z ogersko vred je sklenila novo trgovsko pogodbo z Nemčijo.

(V Pragi) se otvori prekrasna obrtna razstava, ki bode imela slovanski značaj. Naj bi jo obiskali tudi Slovenci in se od Čehov naučili, kako se mora spoštovati domovina in narod in delati za napredek vsestransko.

(Poljaki), ki so nekaj svoje kraljestvo imeli, a so zdaj v treh državah (pri nas, v Nemčiji in Rusiji) razdeljeni, slavili so stoletnico, ko jim je bil njihov zadnji kralj dal ustavo, namreč kmetom in drugim več svobode.

(Presvetli cesar) bode šel 22. t. m. v Reko.

(Hrvatski deželni zbor) se bode otvoril zopet 21. t. m. Ban hrvatski je nadzoroval urade v belovarskem okrožji.

(Na Ogorskem) in drugod po svetu, tudi v Mariboru, so se delavci 1. maja in naslednje dni, nekaj zoperstavljali in niso hoteli delati. Velike rabuke so bile zlasti na Francoskem, pa tudi v Belgiji je na 100.000 rudarjev delo ustavilo. Na Dunaji so pa tiskarji delo ustavili.

(V Dalmaciji) se bere v nekaterih cerkvah še maša v staroslovenskem jeziku, kar pa nekemu škofu menda ni po volji. Čudno, vsaj cerkev stare običaje sicer

rada spoštuje. Vsaj sta sv. brata Ciril in Metod le v slovenskem jeziku krščansko vero učila.

(Železnico) od Siseka do Karlovca in naprej do Kranjske meje utegne sčasoma ogerska vlada vendar le dovoliti, čeravno se je dolgo upirala. Potlej bode že dolenska železnica pravo veljavo dobila, zlasti ker se mora potlej do hrvatske meje podaljšati.

(Važno za brambovce.) S 1. dnem maja je stopila v veljavo naredba za c. kr. deželno brambo, da se brambovcem ni treba oglašati pred in po vojaških vajah ali naznanjati premembo stanovanjskega pri okrajnem naredniku, temveč pri dotičnih županstvih. S tem je županom naloženo novo odgovorno delo.

Ogled po širokem svetu.

(Za Sveto deželo) v Aziji, ki je pod turško oblastjo, namerava se predsednik severo-amerikanske države potegniti, da bi postala samostalna in neodvisna.

(Z Italijo) ima Avstrija neugodno trgovsko pogodbo, ker Italijani uvažajo k nam brez carine južno sadje in zelenjavo. Naši vrtnarji in sadjerejci ne morejo namreč tako po ceni pridelovati teh reči, ker so pri nas delavci dražji in podnebje manj ugodno.

(Slovani južni v Ameriki.) Poslanec češki je v našem državnem zboru pripovedoval, da se nekaterim Slovanom, zlasti Čehom iz Avstrije tje došlim, kaj slabo godi v nekem delu severne Amerike, in prosil, naj bi naša vlada posredovala. Slovenci, ki po Ameriki hrepenite, zapomnite si to!

(V Rimu) je 1. maja zelo vrelo med lačnimi delavci, kakor marsikje drugod na svetu.

(Na Nemškem) je bil v državni zbor vendar le stari Bismark izvoljen, po velikem trudu. Bog ve, kaj bode stari mož, ki nam Avstrijcem ni bil prijazen, le počel v državnem zboru.

(Na grškem otoku Krfu) so začeli judje hudo preganjati.

(Petrograd.) Velikega kneza cesarjeviča je v japonskem mestu Otsu dne 11. maja s sabljo ranil nižji policijski agent. Prestolonaslednik je lahko ranjen in njegovo zdravje ni v nevarnosti.

D o p i s i.

Iz Celja. (Naš napredek.) Slovenci smo v Celji in okolici v poslednjem času res zelo napredovali. Okolica je skoro že popolnoma naša; kajti občinski zastopi so po okoliških srenjah skoro popolnoma že v narodnih rokah, in kjer še niso, vtegne se v kratkem zgoditi, kajti naše ljudstvo vedno bolj in bolj zaupa domačinom, kateri spoštujejo domač jezik, domače šege, krščansko vero in krščansko življenje. Zdaj ko imamo okrajni zastop v narodnih rokah, napredovale bodo polagoma tudi razmere pri občinah.

V Celji nas čaka še veliko dela. Tukaj se Slovincem še kaj čudno godi. Po rodu, po materi ali očetu je v Celji seveda največ Slovencev, ali kadar nas naš mestni magistrat šteje, nas vselej veliko manj najde, kakor Nemcev. Celje ima nekaj čez 5000 ljudi, a pred 10 leti se je bilo naštelo še 1800 Slovencev. Kdor pa le malo po Celji hodi, sliši, kako se zelo slovenski govori in to vedno bolj in bolj, ker vedno več Slovencev v Celje prihaja, in ne samo gosposkih, ampak tudi kmetских ljudi. In vendar so letos le nekaj čez 1500 Slovencev nabrojili! Kako so neki to popisovali in šteli naše ljudi?!

V bodoče se bodo že razmere izboljšale, kajti začeli bomo tudi mi celjsko ljudstvo podučevati in mu kazati, da je ono slovenskega rodu, da se od Slovencev živi, da slovenščino tudi dejansko vsak dan rabi; naj se torej nihče slovenščine, svojega materinskega jezika ne sramuje; ampak očitno naj pripozna svoj jezik, svojo mater, svojo narodnost. Sčasoma bode že celjsko prebivalstvo postalo značajno in neupogljivo. Takrat se bode že naštel na magistratu toliko Slovencev, kolikor nas je v resnici v Celji.

Iz Vitanja. Pred poldrugim letom se je ustanovila tukaj „cerkvena družba“, ki zbira doneske v ta namen, da se kedaj prezida in olepša farna cerkev v Vitanju. Posamezni doneski res niso velikanski: toda „iz zrna do zrna pogača, iz kamena do kamena palača“. Iz II. letnega poročila za 1890. posnamemo sledeče: Namen družbe je: „nabirati denar, s katerim se ina farna cerkev v Vitanju prezidati in olepšati, po razmerah družbinega premoženja skrbeti tudi za olepšavo sofarne cerkve Matere božje na hribci“.

Družba šteje ude in dobrotnike. Udje plačujejo na teden vsaj po en krajcar, dobrotniki darujejo družbi prostovoljno, kolikor jim je drago.

Za žive ude in dobrotnike se je opravila sv. maša 21. junija 1890, 19. decembra 1890 pa peta mrtvaška sv. maša za rajne ude in dobrotnike.

Občni zbor se je obhajal 14. septembra 1890. Po zborovanji se je igrala tombola, za katero je vis. finančno ministerstvo dne 5. avgusta 1890 št. 28.016 dalo potrebno dovoljenje. Čisti dobiček te tombole je znašal 22 gld. 8 kr. Vsled odborovega sklepa se založi ta znesek v posebno glavnico, ki se naj množi z raznimi prostovoljnimi doneski, da se sčasoma pripravi toliko zaželjena ura v zvoniku pri Materi božji na hribci. V ta namen — za pripravo ure — je darovala gospa Cecilija Tepej 2 gld., trije neimenovani 40 kr., toraj znaša glavnica za pripravo nove ure 24 gld. 48 kr.

Vsi dohodki leta 1890 znašajo (z zneski za pripravo ure) 543 gld. 38 kr., vsi stroški (tiskanje letnega računa za 1889, koleki, poština itd.) pa 46 gld. 10 kr., ostanek leta 1890 znaša toraj: 497 gld. 28 kr., gotovina leta 1889 364 gld. 49 kr., vse društveno imetje 861 gld. 77 kr.

Društvene račune sta pregledala in vse v redu našla računsko pregledovalca gg. Jožef Dernjač in Ivan Verčnik.

Neimenovan posestnik apnenice je daroval 5 četrтинjakov apna.

Med tem, ko se iskreno zahvaljujemo vsem domačim in prav posebno še vsem zunanjim vis. čast. podpornikom našega blagega podvzetja, vabimo najvljudneje vse, katerim je mar za lepoto hiše božje, naj pristopijo v našo cerkveno družbo.

Sv. Lenart pri Laškem. (Razno-terosti.) Prišel je težko pričakovani majnik, ter ogrnil naravo z zeleno odejo. Posebno letos je tem lepše videti, ko vsa sadna drevesa, da smem skoro reči, brez izjeme, cveto. Nadjati se je letos obilo vsakovrstnega sadja; če nam ga ljubi Bog obvaruje. — Želeti je, da bi se kmetovalci še vse bolj poprijeli umne sadjereje; posebno sedaj, ko nam razne nezgode žugajo uničiti vinograde. Zemlja je pri nas tudi prav ugodna sadnemu drevju; vsled tega bi se z umno sadjerejo, — obilo žlahtnega sadja pridobilo, za katerega bi kmetovalci marsikak goldinar ujeli. Tega je tembolj želeti, ker visoki davki in razne potrebe, kmetško ljudstvo stiskajo. — Kar se tiče napredka v narodnem oziru, smo, žalibog, prav zaspani ter mlačni. Nekateri se še celo najdejo, da jim skoro nič ni mar za branje ali kaj enacega; vsled tega se pa nevednost pri tacih tembolje šopiri. O,

da bi se tudi v tem skoro na bolje obrnilo, kar pomozi Bog, in trdna volja.

Iz Št. Pavla v Savinjski dolini.

Naša predilna tovarna „Pribold“ ktere je že leta 1839. slavni in blagi dobrotnik Štirske dežele, nadvojvoda Janez položil temeljni kamen (dotično kladivo in kelica se še zdaj hrani) delujoča od leta 1842. s triletnim prestankom (1866—1869), ki je pogorela in zopet bila postavljena, ter se v novjšem času lepo razširja, razvija in z najnovejšimi stroji oskrbuje, praznovala bode binkoštni praznik 17. maja redko slavnost in sicer s slavnostjo blagoslovljenja nove tovarniške cerkvene zastave (bandere), ki stane nad 500 gold. in so jo kupili tovarniški delavci s pomočjo znatnega prispevka gospoda (Hans Stokerja, še mladega a jako razumnega in priljubljenega tovarniškega ravnatelja. Kumovala bode zastavi graščakinja gospa baronka Hackelberg iz Pribolda. Slavnost vršila se bode večinoma na prostem pod milim nebom na tovarniškem trgu. Razpošilja se mnogo vabil. Vspored je sledeči: dopoldne ob 8. godba (Platzmusik); ob 9. blagoslovljenje bandere po domačih gg. duhovnikih pri novem nalašč za to postavljenem oltarju in potem spreved v farno cerkev sv. Pavla, kjer se bode ob 10. uri služila slovesna sv. maša s primernim govorom. Popoldne ob 3. uri začetek slavnostne veselice v zvezi s „srečkanjem“. Čisti dohodek srečkanja namenjen je v podporo onemoglim tovarniškim delavcem. Želeti je tej slavnosti primerno lepega vremena, vsestranskega udeležnja in vspešnega ter mirnega in dostojnega izvršenja.

Iz Konjic. — Slovenci pozor! Znano je, da so nekateri naših nasprotnikov ustanovili v Konjicah podružnico „Südmark“. Vsakemu poštemu rodoljubi je znano, kakšen namen ima to podlo društvo. Denarničarjem izvolili so trgovca Mischagga (recte Mišjak). — Ta mož pa ima tudi trgovske pomočnike, kakoršnih je le on vreden.

Nedavno slišal sem to le: Nekdo pride v štacuno ter zahteva dopisnic. Pomočnik mu ponudi nemških. Ta mu ponovi, da hoče slovenskih dopisnic. Na to se začne pomočnik norčevati iz prelepe besede „dopisnica“, rekoč: „Wir haben kane „dopisnice“. Wir verstehen nix bindiš.“

Naj se vsak, ki stoji v našem taboru, ogiblje takih podlih ljudi. Geslo mu naj bo: „Svoji k svojim!“

Iz Brežic. (Prva beseda naše čitalnice) v nedeljo bila je nepričakovano velikanska, čeravno je deževno vreme

oviralo, da se ni še več občinstva zbralo. V obširnih prostorih prve gostilne v našem mestu; v prekrasni dvorani zbrali so se bili ob 4. popoldne mnogobrojni domoljubni gostje raznih stanov in krajev ter poslušali prelepe komade, koje je izvrstna vojaška godba izborna svirala; občinstvo je bilo kar očarano in navdušeno je ploskalo, zlasti pri slovanskih pesmih. Ob 8. uri se je pričel drugi del besede. Tu sta popevala domači pevski zbor in zagrebški „Kolo“, nekaj najlepših zborov s tako natančnostjo, da odobravanja ni bilo ne konca ne kraja. Posebno je pevski zbor „Kolo“, med katerimi so bili najboljši pevci, kar očaral hvaležno občinstvo. Kar je pa Vašemu dopisniku najbolje še dopadlo, to je bil govor čitalničnega predsednika, g. dr. Firbasa. S svojim milo donečim glasom je v dobro premišljenem pozdravu odkril namen čitalnice, zaklical najprvo trikratni „živio“ presvetlemu cesarju, pozdravil došle obile goste od blizo in daleč: vrle brate Hrvate, ki so najmlajši slovenski čitalnici na pomoč prihiteli, goste s Kranjskega, osobito iz Krškega, goste iz Rajhenburga in Sevnice, goste iz Celja, čvrsto in edinstvo ljubečo štajersko duhovščino itd. Vso pohvalo je zaslužil tudi kmetški stan, ki je bil po mnogih županih iz bližnje in daljne okolice zastopan. Z eno besedo: zbran je bil in zastopan je bil pri tej besedi, ki dela veliko čast brežkim Slovencem, narod v pravem pomenu besede. Čast pa tudi onim Brežičanom, ki se sicer niso udeležili, ampak vendar mirni bili in nikogar ne nadlegovali. Sram naj bode pa vendar tistega ponočnega tička, ki je nahujskan od kakega zagrizenega nasprotnika, tablo s slovenskim napisom „čitalnica“ po noči zamazal. — Kakor čujemo osrečili nas bodo binkoštno nedeljo celjski Nemci in nemškutarji, kateri bodo baje naučili in navdušili naše nemško misleče meščane, kako se ima postopati proti miroljubnim Slovencem, če oni praznujejo med svojimi kako patrijotično slavnost. Da bi le ostali doma ti apostoli! —

S Krškega polja. (Zavarovalnice, ne škodujte ubožnim kmetom!) Dober gospodar se sam rad zavaruje proti požarni škodi, ako le malo izprevidi, da mu bode poleg obilnih drugih stroškov mogoče tudi zavarovalnino plačevati. Slabši kmetje se navadno še le takrat zavarujejo, kedar iščejo na posodo pri hranilnicah, ki terjajo, da mora biti dolžnik zavarovan, in ker se na zavarovano svoto vinkulirajo, to je: zavarovanec dobi v slučaju ognja le tedaj odškodnino, ako k temu hranilnica,

ki je upnik zavarovančev, privoli. — Težko je kmetom zavarovalnino plačevati; pa eni sami banki ali družbi se že še plačuje. Ali revež je kmet, ki se je vsled zvižaj agentov ali lastne neumnosti pri dveh zavarovalnicah zavezal, kakor so meni samemu v najbližnji okolici 3 kmetje znani. Kmet D. v M. je bil najprvo pri gr. zavarovalnici, kjer se je 10 let ostati zavezal. Pride pa agent in ga z zvižajci privabi še k drugi zavarovalnici za več let. Sirotnak, ki niti zabele nima pri hiši, ki rabi mleko mesto zabele, plačevati mora na dveh straneh za ena in ista poslopja. Kmet V. na Br. gre pred nekaj leti v K., da se zavaruje pri gr. zavarovalnici. Ta ga sprejme. Isti dan, ko ni bilo moža doma, pride agent druge banke k ženi, ki je posestnica hiše. Ta zavaruje ista poslopja pri svoji družbi. Zdaj plačujeta mož pri eni, žena pri drugi zavarovalnici, a nobena jih ne izpusti. — Tretji slučaj. Vinogradnik K. v T. je bil zavarovan pri A. Ko se je ta družba spojila s F., ni tega zavarovanca nekaj časa F. nič terjalo. Mož pride po opravih k agentu gr. zavarovalnice. Ko tu izve, da družbe A. ni več, pristopi h gr. zavarovalnici. Komaj je tukaj vplačal, terja ga F. po odvetniku v Gradci in ga toži pri ondotni sodnji. Zdaj najgre revček, ki od F. nikoli nič slišal ni, v Gradec se

zagovarjat. V takih in enakih slučajih naj bi sodnije vmes posegle ali pa naši poslanci, da bi se vsem zavarovalnicam pod veliko kaznijo zapretilo, da ne sprejemajo zavarovancev, ki so se zavezali že pri kateri drugi družbi; kajti smilijo se mi ljudje, ki morajo na dveh straneh težko plačevati, potlej pa ne bodo vedeli, kje terjati odškodnino, če pogore.

Iz Sevnice. V nedeljo 7. maja počastilo je naš trg in naše Slovence mnogo gospode iz Brežic, katera je izlet v Sevnico napravila, dopoldne šli so naši gosti ogledati našo res lepo graščino in popoldne so se vsak po svoji volji zabavali. Pri odhodu spremili smo nam res ljube goste na kolodvor.

Kakor je bil dan prijeten tako neljuba nam je bila ista noč. Nekaj onih (med njimi tudi nežni spol), ki mislijo, da bi naš trg spravili v slabo ime in ga razupili kot nemčursko gnezdo, jeli so na več krajih rjuti in tuliti nemško „Wacht am Rhein“. Ne le, da to ni lepo, na tak način izzivati poštene in mirne tržane, marveč s tem pokažejo, kako nehvaležni so deželi, katera jim daje kruh. Mi nimamo čisto nič proti temu, da hrepene po „rajhu“, želimo jim le, da bi kmalo odšli uživati tiste dobrrote, ki si jih domišljujejo.

Za poduk in kratek čas.

O posojilnicah.

I.

Sosed Anton: Dobro jutro, sosed, kako se imate?

Sosed Blaž: Nič kaj dobro, človek ima preveč skrbi na glavi.

Anton: No, kaj te tako teži?

Blaž: Glej, komaj sem plačal zavarovalnino za to leto, davke za pol leta in obresti hranilnici; že pridejo drugi stroški. Pomlad je pred durmi. Jarem vol sem lani na jesen prodal in si kravo kupil. Kar mi je od juncev ostalo, porabil sem za obutev, obleko in tiste stroške, o katerih sem ti ravno kar pravil.

Anton: Vsaj lahko vino prodaš, pa si pomagaš.

Blaž: Dokler ne mine zima in ne pride sv. Jurij, ne bo še vinskih kupcev, vsaj takih, kateri bi pošteno blago tudi pošteno plačali; preveč v ceno ne bi ga

rad dal, a voli bi si rad na prvem ali drugem sejmu kupil.

Anton: Koliko pa potrebuješ?

Blaž: Sto goldinarjev imam sam, rad bi imel še dve sto goldinarjev.

Anton: To ti že kdo posodi. Toda v naši vasi ga ni človeka, ki bi toliko zmogel, da bi za pol leta dvesto goldinarjev pogrešati mogel.

Blaž: Bogati Korčon na Studencu rad posojuje, ali on terja 10 od sto in še za dobrotu bi imel kaj rad. Toliko pa je težko pri voleh izrediti, da bi se izplačalo za take visoke obresti denar na posodo jemati.

Anton: Veš kaj, pri fari napravljajo fajmošter, učitelj in župan neko posojilnico; morebiti bode tam mogoče kaj na posodo dobiti.

Blaž: Nimam dosti upanja. Od kod hočejo le ti denar vzeti. Župnik in učitelj sta komaj k nam prišla, oba sta še mlada, ne verjamem, da bi si bila toliko prihranila, da bi mogla v naši veliki fari revnim

kmetom res kaj pomagati. Naš mladi župan se sicer res dobro drži, ali on je na pol kmet na pol gospod; taki imajo malokdaj kaj pod palcem.

Anton: Veš kaj, čul sem, da ti trije ne bodo sami, da se jim bodo vsi kmetje od kraja pridružili, da bode vsak nekaj plačal, pa da bodo tako denarje v shrambo in na obresti jemali, kakor hranilnice. Pa mislim, da pri nas ne bodo veliko dobili, vsaj nima nihče nič prihranjenega.

Blaž: Kdo ve? Tu in tam je kakšen krajcar skrit, ko zanj ne vemo. Peterlinov hlapec, vem, da ima okoli sto goldinarjev prihranjenih, pa njega me je sram na posodo prositi. Stara Božičeva teta, pravijo, ima kacih dvesto plesnivih tolarjev doma, pa jih nobenemu ne zaupa.

Anton: O jaz še več takih vem, ki doma skrivajo svoje krajcarje, pa jih nobeni hranilnici ne zaupajo; težko, da bode naša nova posojilnica takim ljudem izvalila te prihranjene novce, ki jim sicer doma mrtvi leže, in pri katerih so v veliki nevarnosti, da jih jim kdo ukrade, ali da jim denar pri nastalem ognju zgori.

Blaž: Res je. Jaz bi najrajši dobil denar iz nove posojilnice, da si živino kupim; kajti iz hranilnice nečem jemati več; ona bi mi sicer že dala nekaj stotakov, a jaz potrebujem samo na kratek čas. Tudi sem imel zadnjič precej stroškov, ko sem dobil denar iz hranilnice. Prodam vino, pa zopet vrnem. Ali greš z menoj k gospodu učitelju, da se posvetujeva ž njim, kako je s to novo posojilnico.

Itak bi moral k njemu iti, da otroka opravičim, ker ga neka bolezen zadržuje, da ne more v šolo.

Anton: Grem, vsaj bi morebiti še jaz nekaj zaprosil na posodo, da bi si nekaj več živine omislil, kajti pri živini se veliko priredi. Lani sem imel štirideset goldinarjev dobička pri voleh.

(Prišla sta možaka, oba še dobra, prav malo zadolžena kmeta, k novi posojilnici v trg K. Oglasila sta se pri učitelju, ki je bil zapisnikar pri posojilnici. Ta ja je prijazno sprejel, ker je bil ravno četrtek, ko ni imel šole. Ko sta povedala, kaj bi rada, in ko je učitelj videl, da nista o novi posojilnici čisto nič podučena, razložil jima je prav obširno pomen in namen posojilnice tako-le:)

Tajnik posojilnice: Ko smo imeli po zimi prvi shod za ustanovitev posojilnice, ni bilo menda iz Vaše vasi nobenega pričujočega. Zato Vam naš zavod še ni znan. To bi Vama zameril, ako ne bi bila tako oddaljena od nas in ko ne bi bil

ravno tisto nedeljo tako visok sneg zapadel, ko smo se v šoli o novi posojilnici posvetovali. Vama pač ni bilo mogoče k zboru priti. Vidita, stvar je taka:

Od nekdanj so nekateri ljudje zelo varčni bili in so si kaj krajcarjev prihranili, po lepem pregovoru da „bele novce je treba hraniti za črne dni“. Takih ljudi nikoli ni bilo veliko, vendar zmirom nekaj. Nekateri teh so denarje doma skrivali, drugi so jih pa drugim posojevali. Za to prijaznost in dobroto so jemali od svojih dolžnikov obresti, več ali manj velike. Taki ljudje pa, ki so imeli prihranjene denarje, pa niso bili nikoli srednje sorte ljudje. Nekateri med njimi so bili prav mogočni in ošabni, drugi pa nepriljudni stiskavci ali oderuhi, v časih slabo oblečeni, slabo hranjeni, po zunanji postavi bolj beračem podobni.

Od takih ljudi je bilo vselej sitno na posodo jemati, če bi tudi visokih obresti ne terjali. Mnogim ljudem se pa pripeti, tudi dobrim kmetom, da morajo v časih na posodo vzeti. Vsak pa kdor vzame posojilo, mora gledati, da ga to preveč ne stane. Če pride oderuhom v roke, je že revež. Tudi nekatere hranilnice so bile predrage. Da tej nepriliki pri nas odpomoremo, ustanovili smo tudi tukaj ravno kar posojilnico, in sicer slovensko posojilnico, kakoršnih je po Slovenskem že čez štirideset. Pri nas bomo vse po slovensko zapisovali; drugod, pri drugih kasah pa še večidel vse po nemško pišejo. Tukaj smo se namreč združili z gospodom župnikom, županom, z nekaterimi tržani in kmeti v zadrugo, namreč denarno zadrugo. Zavezali smo se z vsem svojim imetjem in poštenjem, da bomo dobro stali za vse novce, ki se nam izroče. Na ta način se nas je že okoli sto vpisalo in podpisalo. Položili smo vsak en goldinar pristopnine, ki se nam sicer ne povrne več. Pa vsaj je to le enkrat, prvič pač. Potlej je pa vsak vložil nekaj deleža, to je te naše kupčije, če bi smel tako reči, vdeležil se je eden z deset, drugi z dvajset, trideset ali sto goldinarjev, itd. vsak pač po svoji moči. Ta denar mu bode tudi nekaj dobička prinašal, če gre po sreči, morebiti 4, 5 ali 6 od sto na leto. Vrhu tega ima pravico, da mu se na njegov delež, ker je družabnik naše posojilnice, posodi za kratek čas, in sicer po tem, kolikor je vložil sam denarja k nam, in po tem, kakošen mož, kakošen gospodar je. Koliko je njegovo premoženje in njegovo poštenje. Jemala bode posojilnica le šest odstotkov. Udje naše posojilnice so nam že veliko zložili, tako, da smo nekaterim že

nekaj posodili. Drugi ljudje, ki pa niso k za drugi kot udje pristopili, so nam pa hranit prinesli že nekaj stotakov. Začetek je sicer majhen, ali storjen je in to je pglavitna reč.

Blaž: Ali bi mene tudi vzeli v to posojilnico?

Tajnik: Zakaj ne? Kako se pišete? Koliko grunta imate? Koliko živine? Koliko je vredno Vaše premoženje? Ali imate kaj vknjiženega dolga? Ali ste drugače kaj dolžni? Ste li zavarovani, in za koliko?

Koliko potrebujete posojila, in za koliko časa? Čemu boste rabili, in kje boste dobili denar, da ga nam boste zopet vrnili?

Ko je Blaževa izpoved precej povoljna bila, ko se je tajnik prepričal, da ima opraviti s poštenim in dokaj dobrim kmetom, posvetoval se je odbor posojilnice o njegovi prošnji. Dovolilo se mu je bilo dvesto goldinarjev, ko je bil zanj porok njegov sosed Anton.

Za dvestoosemdeset goldinarjev je kupil zdaj lepo živino, s katero je delal celo leto. Ko je pa dobil za prodano vino denar, nesel ga je takoj hranit v posojilnico, dotlej, da mu je bilo treba izposojenih dvesto goldinarjev vrniti. Na ta način si je bil z malimi stroški opomogel.

Razne stvari.

(O loteriji) je pravil finančni minister v državnem zboru, da so bili ljudje iz državne loterije meseca marca tri četrtnine tega dobili, kar so bili vsi skup zastavili. Do zdaj imela je torej letos država malo dobička pri loteriji, ako bi ljudje ne stavili nič, bi ga čisto nič ne imela. Loterija je in ostane prostovoljen davek nekaterih sánjačev, ki na ta način državo podpirajo.

(Pogoltnila buciko ali gombašnico.) Blizo Bolzana na Tirolskem pogoltnila je neka deklica veliko buciko, a ni se ji zgodilo nič, kajti zdrava je in vesela, kakor prej. Da se bucika odstrani iz želodca, ukazal je zdravnik, da mora dekle jesti mnogo kislega zelja, da bode bucika zarjavela in se razdrobila.

(Grozna nesreča na železnici.) V nedeljo dne 26. aprila ponoči je stopil načelnik postaje v Jaski, Ivan Apostol, iz pisarne, ko je vlak državne železnice pridrčal na kolodvor. Iz neznanega vzroka pride načelnik pod lokomotivo, ki ga zgrabi in pretare, da je čez nekaj ur umrl.

(Luna mrknila) bode dne 23. maja t. l. Mrak bode popolen in viden po vsi Evropi.

(Hroščevo leto) je letos. Vse polno kebrov frči po drevju in ga do golega objeduje. Edina pomoč je pridno pobiranje. Zjutraj, dokler so hrošči še na drevesu in vsi zmrznjeni, položi se rjuha pod drevo, ki se dobro otrese, pa popada vse polno hroščev nanjo. Hrošči se zdaj stresejo v kako vrečo. Za družega skoro niso, kakor za na gnoj ali pa za kuretino, ki jih tudi rada zoblje. Ker pa to veliko ne zaleže, podpirajo naj kmetijske družbe in občine zlasti otroke in šolarje, ki so za to delo najpripravnější.

Naj se jim n. pr. plačuje za 1 liter hroščev 1, 2, ali 3 kr. S tem se bode zlasti za prihodnje čase veliko koristilo, pa tudi letos bodo manj škode naredili, če se jih bode koj od začetka zatiralo.

Smešnice.

(Vsak začetek — ni težak.) Učitelj: Pregovor, ki pravi: „Vsak začetek je težak“, je najbolj resničen.

Učenec: To so tudi moj oče rekli, pa so dostavili, da dolgove delati je kaj lahko začeti. Kdor nič dolžan ni, ta najlože na posodo dobi.

Učitelj: Ti si prebrisana glava; prav dobro si povedal. Vsaj dolg pravi, „začni me, delal se bodem pa sam.“

(Dober odgovor.) Skopuh, ki ni dajal niti sam sebi niti otrokom dovolj hrane, prašal je pri jedi svojega fantka: „Kaj hočeš ti postati.“ „Sit“ — mu je odgovoril.

(Poljub in zaušnica.) V Brentanji na Francoskem je bilo baje navada, da je po poroki ženin nevesto okloftal, rekoč: „Takšen sem, kedar sem hud.“ Takoj pa jo je poljubil, rekoč: „Takšen sem, kedar sem dober.“ Prigodi se pa, da je Francoz v tem kraju vzel Nemko, ki od tega običaja nič vedela ni. Ko je ženin to udaril in potem poljubil, butnila ga je ona v nos, da se mu je kri curkoma vlila, rekoč: „Takšna sem, kedar sem dobra.“ Potem mu je še polovico las izdrla, dodavši: „Takšna sem, kedar sem huda.“ Od takrat pa v vsem kraju ni več te ženitovanske šege.

(Napitnica.) Svoje dni je bilo več društev, katerih udje so se zavezali zmerim- biti v jedi in pijači. Pri neki pojedini se je napivalo raznim društvom, na- posled se je spomnil vinjen gost tistih svo- jih prijateljev, ki so pri društvu zmerno- sti in treznosti — in se ga danes z nova zopet dobro navlekli ter jim je „živio“ napil.

Sejm na Spodnjem Štajerskem.

25. maja bo v Lučah pri Gornjem gradu živinski in kramarski sejm.

Prošnja.

Podpisanec uljudno prosi vse sloven- ske posojilnice, katere mu lanskim (1890) letnim računov še niso poslale, da bi bla- govolile to v kratkem storiti. V zmislu sklepa lanskega občnega zbora „Zveze slo- venskih posojilnic“ sestavil bi „Letopis“ o stanju teh naših zavodov, kakor bode slavno predsedništvo to želelo. Prosil bi pa tudi vse slovenske posojilnice, da bi mi še druge znamenitosti in izkušnje iz svojega poslovanja, zlasti o davkih poso- jilnic naznaniti blagovolile.

I. Lapajne,

tajnik Krške posojilnice.

Inteligentni možje,

ki žive stalno na kmetih in uživajo spo- štovanje svojih sosedov, morejo dobiti

dela, ki bode trajalo dva meseca

in dajalo obilo zaslužka. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z nadpisom „Dvo- mesečno delo“ upravnistvu tega lista.

Za mesarje.

V mestu Ormoži v slovenskem Šta- jerju se daje

edina večja mesarija

v najem, ki ima pri roki ledenico, klavnico in prostorne hleve za živino, — vse v naj- boljšem stanu — pod zelo ugodnimi po- goji. — Lastnik je tudi pod enako dob- rimi pogoji pri volji, hram, kjer je mes- nica, ledenica, klavnica itd. prodati.

Natančnejša pojasnila daje lastnik

Andraš Pravdič,

meščan in mesar v Ormoži.

Izvršuje vsako- vrstna tiskarska dela v najnovejši, elegantni obliki, po nizkih cenah. V zalogi ima vse obrazce za farne in ob- činske ura- de, sodnijske poso- jilnice, beležnike, šole i. t. d. Po- sebnopriporoča krasne diplome po nizkih cenah.	Društvena tiskarna DRAGOTIN HRIBAR Celje, Graška cesta št. 1	Trgovina s pa- pirjem, pisalnim in risalnim oro- djem na debelo in drobno. Veliki iz- bor molitvenikov in šolskih knjig, sve- tih podob, nožev, torbic za učence, knjižic za beležke in trgo- vskih knjig, barv, map in vseh osta- lih potrebščin.
---	---	---